

Melkveehouder Joris Buijs in Etten-Leur is zelfvoorzienend in zijn eiwitbehoefte

Tien voersilo's – dan ben je geen gewone boer

Bij Joris Buijs in Etten Leur liggen tien voersilo's achter zijn vergrootte ligboxenstal. Allemaal met verschillende producten. Graskuil, maïskuil, maïskolfsilage, bierbostel, bonenmeel en nog een rijtje andere producten. Dan weet je direct: dit is geen gewone boer. Dit is een boer die de behoefte aan zetmeel en eiwit zelf aanpakt.

Buijs doet mee aan Koeien en Kansen. Hij is één van de 16 melkveehouderij-bedrijven die samen met proefbedrijf De Marke, Wageningen UR en adviesdiensten werken aan een toekomst voor 'schone' melkers. Het project toetst, evalueert en verbetert de effectiviteit en uitvoerbaarheid van mest- en milieuwetten. De deelnemers beoordelen de inpasbaarheid binnen de melkveehouderijsector.

Buis en zijn echtgenote namen dit jaar het ouderlijke bedrijf over. Senior helpt nog graag een handje mee. Het bedrijf is ruim 80 hectare groot (50 hectare eigen grond). 31 hectare ligt in de polder Ettense Beemde. Er worden 130 koeien gemolken. Meer zou kunnen, maar Buijs gaat voor optimaliseren van het bedrijf. De grondsoort is uiteenlopend, van klei tot zand en veen en alles wat daar tussen zit.

Tijd en geld
De kwaliteit van de grond staat hoog in het vaandel. Buijs vindt verbetering van de bodem de eerste vereiste. Daar steekt hij veel tijd en geld in. De kringloop moet kloppen, zegt hij. Hoe hij dat doet? Door egaliseren, de waterhuishouding in orde te maken en bokashi,

Joris Buijs kan kiezen uit meerdere soorten kuil.

compost of geitenmest te gebruiken. 'Als je dat doet kun je het bodemleven het werk laten doen.'

Als de bodem niet in orde is, dan is er ook wat mis met het gewas dat er op groeit en de koe die daar van moet produceren, zegt Buijs. De opdracht die hij zichzelf heeft gesteld is: 'De koeien voldoende melk te laten geven, met goede vet- en eiwitgehalten.' Is dat gelukt? 'Ja, ze geven gemiddeld 9700 kilo met 4,16 procent vet en 3,55 procent eiwit.'

Bij Koeien en Kansen staat verduurzaming van de melkveehouderij voorop. Geen voer van elders kopen, maar uit

eigen regio. Dat sluit dan weer naadloos bij de andere opdracht die Buijs zich heeft gesteld: zelfvoorzienend

zijn wat eiwitbehoefte betreft. Er is veel geëxperimenteerd met meerdere eiwitrijke gewassen. Als beste op zijn bedrijf zijn veldbonen uit de bus gekomen. Beter dan erwten en gerst.

Anders dan anderen
Je moet het anders willen doen dan iemand anders, zegt Buijs. Dat heeft hij van zijn vader. Die trok jaren geleden al naar Canada om te kijken hoe boeren

het daar doen. Hij kwam terug met een nieuw product: maïskolfsilage. 'Daar stonden ze hier eerst even raar van te

Uiteindelijk kwam EM Silage als beste uit de bus

kijken. Net als van de voermengwagen. Die had hij daar ook gezien. Nu is die overal ingeburgerd.'

Om een afgewogen keuze voor eiwitgewassen te kunnen maken, legde Buijs in 2000 56 demoveldjes aan voor alle gewassen die in aanmerking kwamen. Zelfs zonnebloemen, vertelt hij. Net zo ging hij om met het conserveringsmiddel. Ook die werden allemaal

op hun kenmerken getest. Analyses en met warmtetesten. Uiteindelijk kwam EM Silage als beste uit de bus.

Het meedoen aan Koeien en Kansen betekent dat op het bedrijf meer fosfaatruimte is en er iets extra stikstof kan worden gestrooid. Buijs vindt dat er een bedrijfseigen derogatie moet komen om de behoefte en de giften beter op elkaar kunnen worden afgestemd. 'Ik had vorig jaar nog ruim 1000 kilo fosfaatruimte en mag dat niet met kunstmest opvullen. Het is gewoon te gek dat we mest moeten afvoeren, terwijl er landbouwkundig gezien tekorten zijn.'

Koeien en Kansen

Over alle verbeterpunten hebben de Koeien en Kansen-boeren regelmatig overleg. Op de website is ruimte voor de ideeën van de deelnemers. Buijs schreef net een artikel over een aangekochte perceel grond. Armoede onder de grond luidt de kop. De P-AI en Pw van 16 en een P-beschikbaar van 0,2 dreef hem tot actie. Met klei en een forse hoeveelheid compost is dat verbeterd. 'Ja, er is overal veel achterstallig onderhoud.'

Boeren moet een uitdaging zijn, vindt de boer uit Etten-Leur. 'Dat kan als je dingen verandert. Dan kom je tot andere inzichten.' Zelf ontdekte hij dat op verschillende terreinen. Met zijn aanpak van de grondverbetering, met zijn inkuilsysteem, met zijn herinzaai met witte en rode klaver. Maar ook de toepassing van Flex meststoffen, met Vulkamin, Promest en zeeschelpenkalk. 'Probeer uit te vinden wat je het beste past.'

Joos Latré van Universiteit en Hogeschool Gent doet al jaren voeronderzoek

EM Silage positief; nog geen doorbraak in België

Het Belgische onderzoek naar de resultaten van EM Silage wordt gedaan op de Proefhoeve Bottelare van de Hogeschool Gent en Universiteit Gent. Joos Latré spreekt namens het team dat het onderzoek rond inkuilen van voedergewassen uitvoert. De resultaten van EM Silage zijn positief. Toch wordt er in de praktijk nog niet veel gebruik van gemaakt bij het inkuilen.

Het team van de Proefhoeve Bottelare voert elk jaar vergelijkend onderzoek uit met tal van verschillende ruwvoerders onder verschillende omstandigheden. Gras- en maïskuil en alle soorten gehele plant silage van tal van gewassen worden ingekuild waarbij verschillende inoculanten worden vergeleken. Inkuilen is de belangrijkste conserveringsmethode in de veehouderij en moet met zorg gebeuren.

Met EM Silage houdt Latré zich sinds 2002 bezig. Het middel stuurt de fermentatie in de goede richting wat kan leiden tot een lagere pH en veelal een stabielere kuil. Dit blijkt uit tal van inkuilproeven die werden uitgevoerd. Een echt waardeoordeel over EM Silage, kan hij niet geven vanwege het feit

Joos Latré van Universiteit en Hogeschool Gent doet laboratorium- en praktijkonderzoek naar verschillende voedermiddelen.

dat op de Proefhoeve Bottelare tal van producten worden uitgetest. Latré zet wel de resultaten van het onderzoek op een rij. Uit tal van uitge-

voerde inkuilproeven blijkt dat in de meerderheid van de gevallen de toegevoegde micro-organismen vanuit EM de kuilfermentatie op een positieve

wijze beïnvloedt waarbij tevens een vrij consistente invloed op de aërobe stabiliteit als een rode draad naar voren komt.

Aërobe stabiliteit

Uit het laatste onderzoek uit 2015 naar het effect van EM Silage bij het inkuilen van de eerste snede Engels raaigras blijkt dat het middel geen significante invloed had op de meeste fermentatieparameters maar dat er wel een duidelijk trend tot een hoger melkzuurgehalte en een lagere ammoniakfractie werd vastgesteld. Ook blijkt dat de aërobe stabiliteit significant werd verbeterd van 140 uur naar 165 uur.

Dat er niet algemeen gebruik wordt gemaakt van inkuiladditieven waaronder EM Silage kan Latré niet verklaren. Onbekend maakt onbemind? Is het een kwestie van zuinigheid in perioden met sowieso lage (melk)prijzen of is het onwil van de loonwerkers? Latré weet dat kuiladditieven waaronder EM Silage veelal als noodoplossing worden gezien bij minder goede kuilomstandigheden, bijvoorbeeld in geval van regen.

Wat je ook doet met inkuilen, het voorkomen van broei is altijd van het grootste belang. Latré toont de cijfers van de Duitse onderzoeker Honig.